

1.7.2024

MEDDELANDE TILL LEDAMÖTERNA

Ärende: Principer för immunitetsärenden

Utskottet för rättsliga frågor har,

- med beaktande av artiklarna 7, 8 och 9 i protokoll (nr 7) om Europeiska unionens immunitet och privilegier,
- med beaktande av artiklarna 5, 6, 7, 8 och 9 i arbetsordningen,
- med beaktande av Europeiska unionens domstols rättspraxis,

fastställt följande principer enligt artikel 9.13 i arbetsordningen:

Del I – Allmänna principer

1. Parlamentarisk immunitet är inte en ledamots personliga privilegium, utan en garanti för hela parlamentets och dess ledamöters oberoende.
2. Utskottet är inte någon domstol.
3. Syftet med den parlamentariska immuniteten är att skydda parlamentet och dess ledamöter från rättsliga förfaranden i samband med verksamhet som utförs under utövandet av ämbetet som parlamentsledamot och som inte kan skiljas från det ämbetet.

¹ Ändrat den 30 maj och 19 september 2023.

4. Det är medlemsstaternas myndigheter som beslutar huruvida den ledamot vars immunitet diskuteras är skyldig eller inte och huruvida domstolsförfarandet är lämpligt. Utskottet behandlar inte dessa frågor. Utskottet tar bara ställning till huruvida behovet att bevara parlamentets oberoende innebär ett hinder för domstolsförfarandet.
5. I samband med immunitetsärenden avhåller sig utskottet från att värdera nationella rättssystem och domstolsväsenden. Påstådda brister i nationella rättssystem kan inte tas som förevändning för ett beslut om att inte upphäva, eller att fastställa, en ledamots immunitet.

Del II – Förfarande

Uppdrag som föredragande

6. Utskottet ska utse en föredragande för varje immunitetsärende.
7. Varje politisk grupp ska för detta ändamål utse en ledamot till ständig föredragande för immunitetsärenden, som bör vara samordnare, så att det säkerställs att immunitetsärendena behandlas av erfarna ledamöter. De politiska grupperna ska se till att de utser ständiga föredragande som besitter en hög grad av integritet.
8. Uppdraget som föredragande för de enskilda immunitetsärendena roterar på lika villkor mellan de politiska grupperna. Föredraganden får dock inte vara ledamot i samma politiska grupp eller vara vald i samma medlemsstat som den ledamot vars immunitet diskuteras.

Behandling av immunitetsärenden

9. Utskottet och föredraganden ska sträva efter att avsluta varje immunitetsärende så snabbt som möjligt, med hänsyn till varje ärendes relativa komplexitet.
10. Behandlingen av varje enskilt immunitetsärende ska omfatta en inledande redogörelse av föredraganden, en frivillig utfrågning, en diskussion och en omröstning på grundval av ett förslag till betänkande från föredraganden.

Talartid

11. Med tanke på den begränsade tid som utskottet har på sig för att behandla immunitetsärenden ska talartiden regleras strikt av ordföranden.
12. Föredraganden kan yttra sig kort i början och slutet av diskussionen av immunitetsärendet. I varje sådant fall är talartiden ungefär fem minuter.
13. Övriga ledamöter har möjlighet att yttra sig kort, i ungefär två minuter var, under en diskussion. Om en utfrågning hålls kan de också kort få ordet för att ställa frågor.

Utfrågningar

14. Utfrågningarna är frivilliga, vilket innebär att en ledamot kan avsäga sig sin rätt att höras i varje ärende. Föredraganden ska dessutom upplysa den ledamot vars immunitet diskuteras att en utfrågning inte tjänar något syfte i enkla eller obestridda ärenden.
15. Den ledamot vars immunitet diskuteras har rätt att höras på sitt eget modersmål, förutsatt att det är ett av Europeiska unionens officiella språk.
16. Om en utfrågning anordnas ska utskottet bjuda in den ledamot vars immunitet diskuteras att höras vid nästa möjliga utskottssammanträde. Ingen hänsyn ska tas till åtaganden eller preferenser för andra ledamöter än den ledamot vars immunitet diskuteras och föredraganden. Om den ledamot vars immunitet diskuteras inte kan höras inom rimlig tid, till exempel på grund av allvarliga medicinska skäl, bör förfarandet fortsätta utan en sådan utfrågning.
17. Om den ledamot vars immunitet diskuteras är förhindrad att fysiskt närvara vid utfrågningen för att ledamoten är frihetsberövad på grund av häktning eller fängelsestraff, antingen under en del av eller under hela mandatperioden, och har uttryckt en vilja att komma i åtnjutande av sin rätt att bli hörd, ska utfrågningen äga rum på distans via en säkrad plattform som tillhandahålls av Europaparlamentet. Lämpliga åtgärder ska vidtas för att bevara förfarandets sekretess och utfrågningens konfidentiella karaktär. I detta avseende ska alla bestämmelser om utfrågning i fysisk närvaro gälla i tillämpliga delar. Vid behov ska tillfälliga arrangemang för en sådan utfrågning genomföras tillsammans med medlemsstaternas berörda myndigheter.
18. Arbetsordningens artikel 9.6 tredje, fjärde och femte styckena ska gälla inbjudningar till utfrågningar.
19. Högst en utfrågning ska anordnas i varje enskilt ärende. I mycket komplicerade fall kan föredraganden dock föreslå utskottet att det hålls ytterligare en utfrågning. Utskottet röstar i så fall om det förslaget.
20. Den ledamot vars immunitet diskuteras eller den ledamot som företräder honom eller henne får yttra sig endast under den frivilliga utfrågningen. Han eller hon kan hålla ett inledningsanförande, som inte bör vara längre än femton minuter, och bör därefter kort besvara frågor från andra ledamöter.
21. Den ledamot vars immunitet diskuteras får bara företrädas av en annan sittande ledamot av Europaparlamentet. Denne bör dock inte vara ledamot eller suppleant i utskottet för rättsliga frågor. I detta fall ska utfrågningen äga rum enbart med fysisk närvaro.
22. Den ledamot vars immunitet diskuteras kan under utfrågningen biträdas av en advokat eller en juridisk rådgivare. Advokaten eller den juridiska rådgivaren ska inte ha rätt att yttra sig men kan under utfrågningen ge råd till den ledamot vars immunitet diskuteras. Europaparlamentet ska inte betala resekostnaderna för advokaten eller den juridiska rådgivaren.

Styrkande handlingar

23. Under föredragandens överinseende ska sekretariatet se till att de handlingar som är relevanta för utskottets beslut översätts till utskottets arbetspråk. I de flesta fallen inbegriper dessa handlingar endast den formella begäran om upphävande eller fastställelse samt anklagelseakten eller stämmingsinlagan.
24. Den ledamot vars immunitet diskuteras kan lämna in handlingar rörande hans eller hennes ärende utöver de handlingar som redan tillhandahållits av de nationella myndigheterna.
25. Handlingar som bedöms sakna relevans för utskottets beslut ska inte översättas.
26. Det slutliga beslutet huruvida ett visst dokument bör översättas eller inte fattas av föredraganden. Han eller hon bör vid beslutet ta hänsyn till kostnaden för översättning till utskottets arbetspråk.

Del III – Sekretess

27. När utskottet behandlar immunitetsärenden ska det automatiskt tillämpa det förfarande för behandling av konfidentiella uppgifter som anges i artikel 227 i arbetsordningen.

Tillträde till rum

28. Immunitetsärenden ska alltid behandlas bakom stängda dörrar. Sekretariatet ska, med hjälp av vaktmästarna, se till att endast följande personer är närvarande i rummet:
 - a) Ledamöter och suppleanter i utskottet för rättsliga frågor.
 - b) Om en utfrågning hålls: den ledamot vars immunitet diskuteras eller – om han eller hon inte kan delta – den ledamot som företräder honom eller henne, och, i förekommande fall, advokaten eller den juridiska rådgivaren för den ledamot vars immunitet diskuteras samt andra ledamöter av Europaparlamentet. Rätten att närvara gäller i alla dessa fall bara utfrågningen.
 - b) (nytt) Om en omröstning genomförs: suppleanter enligt artikel 216.7 som i vederbörlig ordning utsetts skriftligen av en ordinarie utskottsledamot och anmälts skriftligen till ordföranden innan utskottssammanträdet inleds. Rätten att närvara gäller bara omröstningen. Ordföranden får i undantagsfall tillåta att suppleanter enligt artikel 216.7 är närvarande vid behandlingen av det förslag till betänkande som anges i förslaget till föredragningslista omedelbart före omröstningen. I sådana fall ska suppleanter enligt artikel 216.7 inte delta i diskussionen och inga handlingar som rör ärendet bör skickas till dem.
 - c) Personal från sekretariatet för utskottet för rättsliga frågor samt annan personal från Europaparlamentets generalsekretariat vars närvaro är strikt nödvändig för att sammanträdet ska kunna genomföras på rätt sätt.

d) Personal från de politiska grupperna och de grupplösa ledamöternas sekretariat som vanligtvis följer arbetet i utskottet för rättsliga frågor, vars närvaro är strikt nödvändig för arbetsuppgifterna och vars namn har anmälts skriftligen till sekretariatet för utskottet för rättsliga frågor.

e) En ackrediterad parlamentsassistent till ordföranden och de ständiga föredragandena för immunitet vars närvaro är strikt nödvändig för arbetsuppgifterna och vars namn har anmälts skriftligen till sekretariatet för utskottet för rättsliga frågor.

Vid tillämpningen av punkt 28 c–e ska praktikanter inte betraktas som personal eller ackrediterade parlamentsassistenter och ska inte beviljas tillträde.

29. Ingen annan ska beviljas tillträde. Den begränsningen av tillträde ska gälla i synnerhet assistenter till den ledamot vars immunitet diskuteras. Ordföranden kan under exceptionella omständigheter bevilja enskilda undantag från denna regel.
30. De närvarande får inte göra några ljud- eller bildinspelningar under behandlingen av immunitetsärenden. I protokollet ska inte innehållet i diskussionerna anges. Däremot ska alla beslut som fattas anges i protokollet.

Tillgång till handlingar

31. Handlingar som översätts för att behandlas i utskottet ska utdelas av sekretariatet, i form av ett meddelande till ledamöterna, före varje sammanträde där det specifika immunitetsärendet ska diskuteras. Meddelandet till ledamöterna ska delas ut endast till ordföranden (om ordföranden ersätts för sammanträdet ska meddelandet till ledamöterna även skickas till den vice ordförande som leder sammanträdet), de ständiga föredragandena för immunitet, en anställd från varje politisk grupp och en anställd vid de grupplösa ledamöternas sekretariat som följer immunitetsärendena, två anställda från rättstjänsten som handlägger immunitetsärenden samt anställda vid sekretariatet för utskottet för rättsliga frågor som handlägger immunitetsärenden. Detsamma ska gälla för alla ytterligare meddelanden till ledamöterna som kan delas ut i samband med ett enskilt immunitetsärende. Meddelandet till ledamöterna ska inte delas ut till någon annan. Utdelandet ska göras via lösenordsskyddad e-post.
- 31a. (ny) De politiska grupperna och de grupplösa ledamöternas sekretariat ska meddela utskottssekretariatet namnet på den politiska rådgivare/anställda vid de grupplösa ledamöternas sekretariat som ansvarar för immunitetsärenden och i synnerhet för varje enskilt immunitetsärende. Rättstjänsten ska meddela utskottssekretariatet namnen på sina två anställda som handlägger immunitetsärenden och ska ta emot meddelandet till ledamöterna.
- 31b. (ny) Ett **informationsmeddelande till ledamöterna** ska delas ut till alla ledamöter eller suppleanter i utskottet för rättsliga frågor, personal från de politiska grupperna och de grupplösa ledamöternas sekretariat som vanligtvis följer arbetet i utskottet för rättsliga frågor samt till all annan relevant personal vid Europaparlamentets generalsekretariat. Av informationsmeddelandet ska följande framgå:

a) När det gäller begäranden om upphävande av immunitet: medlemsstatens behöriga myndighet som begär upphävande av immuniteten eller Europeiska åklagarmyndigheten (artikel 9.1), den behöriga myndighet som översänt begäran till Europaparlamentet eller Europeiska åklagarmyndigheten (artikel 9.12) samt anklagelserna mot den ledamot vars immunitet diskuteras.

b) När det gäller begäranden om fastställelse av immunitet: den berörda ledamotens eller före detta ledamotens namn och vem som ligger bakom begäran (artikel 9.1 och 9.2) samt en sammanfattning av innehållet i begäran.

32. Ledamöter eller suppleanter i utskottet för rättsliga frågor och den ledamot vars immunitet diskuteras kan personligen ta del av samtliga ärendehandlingar i sekretariatets lokaler i Bryssel, efter överenskommelse. Dessa handlingar är inte till utlåning, och inga kopior av något slag får göras. Ingen annan kan få tillgång till ärendehandlingarna, förutom den ledamot som företräder den ledamot vars immunitet diskuteras eller advokaten eller den juridiska rådgivaren för den ledamot vars immunitet diskuteras. I de två sista fallen är det ordföranden som ska fatta beslut om tillgång till ärendehandlingarna.

För att det ska gå att ta del av ärendehandlingarna ska det finnas en läsesal i sekretariatets lokaler i Bryssel, som ska vara tillgänglig efter överenskommelse måndag till torsdag kl. 9.00–18.00 och fredag kl. 9.00–14.00, från och med den femte arbetsdagen före dagen för det utskottssammanträde där ett visst immunitetsärende förs upp på utskottets föredragningslista till och med dagen efter att utskottet antagit ett förslag till betänkande i det immunitetsärendet.

Respekt för sekretessen kring förfarandena

33. Sekretessen i immunitetsärenden ska respekteras. Framför allt ska alla ansträngningar göras för att upprätthålla största möjliga diskretion i samband med utfrågningar i immunitetsärenden. De relevanta bestämmelserna i artikel 227 i arbetsordningen och de relevanta disciplinära bestämmelserna i tjänsteföreskrifterna är tillämpliga.

Del IV – Beslut om immunitetsärenden

Förslag till betänkande och omröstning

34. Föredraganden ska utarbeta ett förslag till betänkande som behandlas av utskottet så snart framstegen i förfarandet gör det möjligt. I detta sammanhang bör föredraganden ta hänsyn till tidsåtgången för översättningsarbetet och till den betänketid som behövs före omröstningen.
35. Utskottet ska sedan gå vidare till omröstning vid första lämpliga tillfälle, det vill säga så snart som möjligt efter diskussionen och/eller en eventuell utfrågning, med hänsyn till omständigheterna i ärendet.

36. Med tanke på immunitetsförfarandenas särskilda karaktär är det gängse praxis i utskottet att inte lägga fram några ändringsförslag till förslaget till betänkande. Det ska bara vara möjligt att rösta för eller emot det förslag som ingår i förslaget till betänkande.
37. Endast ledamöter eller suppleanter i utskottet för rättsliga frågor får delta i omröstningen. Suppleanter som avses i artikel 216.7 måste utses skriftligen av en ordinarie utskottsledamot och anmälas till ordföranden före sammanträdet.
38. Om en majoritet av ledamöterna röstar emot det förslag som ingår i förslaget till betänkande ska motsatt beslut anses fattat. Slutbetänkandet ska omformuleras i enlighet därmed, under ordförandens överinseende.
39. De antagna betänkandena ska alltid föras upp på föredragningslistan för nästa plenarsammanträde.

Upphävande av immunitet

40. Begäranden om upphävande av immunitet baseras på artikel 9 i protokollet. Om förfarandet genomförs i den medlemsstat där ledamoten blivit vald ska den berörda medlemsstatens rätt gälla på samma sätt som om den ledamot vars immunitet diskuteras vore ledamot av det nationella parlamentet. När det gäller förfaranden i en annan medlemsstat åtnjuter ledamöterna immunitet mot varje form av kvarhållande och lagföring. Om förfarandet genomförs i den medlemsstat där ledamoten blivit vald är det därför den nationella rätten som avgör om det är nödvändigt att begära upphävande av immuniteten.
41. Utskottet ska inte upphäva ledamotens immunitet om förhöret, kvarhållandet eller lagföringen avser yttranden som ledamoten gjort eller röster han eller hon avlagt under utövandet av sitt ämbete, i enlighet med artikel 8 i protokollet, eftersom en begäran om upphävande i så fall skulle vara otillätlig.
42. Ett yttrande som gjorts i Europaparlamentets lokaler anses ha gjorts under utövandet av ledamotens ämbete. I enlighet med domstolens rättspraxis kan ett yttrande också anses ha gjorts under utövandet av ledamotens ämbete om det var fråga om en subjektiv uppfattning som uttryckts utanför parlamentet med ett direkt och tydligt samband med utövandet av ämbetet som ledamot av Europaparlamentet. För att fastställa förekomsten av ett sådant direkt och tydligt samband bör hänsyn tas till den berörda subjektiva uppfattningens karaktär och innehåll.
43. Om förfarandet i fråga inte rör yttranden som den berörda ledamoten har gjort eller röster han eller hon avlagt under utövandet av sitt ämbete bör immuniteten upphävas, såvida inte avsikten med det rättsliga förfarandet verkar vara att skada en ledamots politiska verksamhet och därmed parlamentets oberoende (*fumus persecutionis*).

44. Om det inkommit en begäran om upphävande av immuniteten men det visar sig att den berörda ledamoten inte åtnjuter någon immunitet i det specifika fallet, bör begäran förklaras otillåtlig. Utskottet ska då inte utarbeta något betänkande utan skicka en skrivelse till talmannen där denne rekommenderas att anse att begäran är otillåtlig. Utskottet ska rösta om skrivelsen. Om talmannen instämmer i utskottets bedömning ska han eller hon tillkänna detta i kammaren, och ärendet ska då avslutas utan några ytterligare åtgärder från utskottets sida.

Fastställelse av privilegier och immunitet

45. Begäranden om fastställelse av en ledamots eller en före detta ledamots immunitet måste avse ett åsidosättande av de privilegier eller den immunitet som följer av artiklarna 7, 8 och 9 i protokollet. Sådana begäranden måste därför gälla
- a) en administrativ eller annan begränsning av en ledamots rörelsefrihet under resan till eller från Europaparlamentets mötesplats,
 - b) uteblivet beviljande av adekvata lättnader vad avser tull- och valutakontroll,
 - c) förhör, kvarhållande eller lagföring på grund av yttranden ledamoten gjort eller röster han eller hon avlagt under utövandet av sitt ämbete, eller
 - d) uteblivet ingivande, från en medlemsstats myndigheters sida, av en begäran om upphävande av immuniteten enligt artikel 9 i protokollet, förutsatt att myndigheterna var skyldiga att inge en sådan begäran.
46. En begäran om fastställelse av privilegier och immunitet ska inte, utom i undantagsfall, beviljas om den inte rör yttranden som den berörda ledamoten har gjort eller röster han eller hon avlagt under utövandet av sitt ämbete, eller när de nationella myndigheterna underlåtit att inge en begäran om upphävande av immuniteten, trots att de var skyldiga att göra detta.
47. Ett yttrande som gjorts i Europaparlamentets lokaler anses ha gjorts under utövandet av ledamotens ämbete. I enlighet med domstolens rättspraxis kan yttrandet också anses ha gjorts under utövandet av ledamotens ämbete om det var fråga om en subjektiv uppfattning som uttryckts utanför parlamentet med ett direkt och tydligt samband med utövandet av ämbetet som ledamot av Europaparlamentet. För att fastställa förekomsten av ett sådant direkt och tydligt samband bör hänsyn tas till den berörda subjektiva uppfattningens karaktär och innehåll.
48. I enlighet med Europeiska unionens domstols rättspraxis har ett beslut om fastställelse av en ledamots immunitet inte någon bindande rättsverkan för de nationella brottsbekämpande eller rättsliga myndigheterna. Dessa myndigheter är dock skyldiga att låta handläggningen av ärendet vila och att beakta detta beslut.
49. En begäran om fastställelse av privilegier och immunitet ska inte vara tillåtlig om det redan har ingetts eller beslutats om en begäran om upphävande av immuniteten rörande samma omständigheter. En pågående behandling av en begäran om fastställelse ska avslutas om det mottas en begäran om upphävande rörande samma omständigheter.

50. Dessutom ska en begäran om fastställelse av privilegier och immunitet inte heller vara tillåtlig om det redan har ingetts eller beslutats om en begäran om fastställelse av immuniteten. Det enda undantaget gäller en begäran om omprövning av ett beslut som inlämnas tillsammans med nya konkreta bevis för att de privilegier eller den immunitet som följer av protokollet har åsidosatts.²
51. Om utskottet anser att en begäran är otillåtlig i enlighet med ovannämnda punkter ska det inte utarbeta något betänkande utan skicka en skrivelse till talmannen där denne rekommenderas att anse att begäran är otillåtlig. Utskottet ska rösta om skrivelsen. Om talmannen instämmer i utskottets bedömning ska han eller hon tillkännage detta i kammaren, och ärendet ska då avslutas utan några ytterligare åtgärder från utskottets sida.
52. Om utskottet emellertid anser att en begäran om omprövning är tillåtlig och åtföljs av nya konkreta bevis ska det underrätta talmannen om detta och behandla begäran enligt samma förfarande som det skulle följa om det vore ett nytt ärende.

Del V – Slutsatser

53. Detta meddelande till ledamöterna ersätter alla tidigare meddelanden och andra handlingar från utskottet för rättsliga frågor vad gäller dess praxis och arbetsmetoder i fråga om immunitet.

Antaget den 6 november 2019.

² EUT C 310/261.